

Bubbels op vuurtoren openen Hi-Lo

Met projecties op de Zuidertoren op Schiermonnikoog is een begin gemaakt met beeldend kunstmanifestatie Hi-Lo. In de zomer van 2023 gaat we hier nog veel meer van merken in het noordelijk waddengebied.

GITTE BRUGMAN

Het silhouet van de Zuidertoren steekt zwart af tegen een langzaam donkerblauw kleurende avondhemel. Tientallen genodigden staan aan de voet van de voormalige vuurtoren van Schiermonnikoog en kijken verwachtingsvol omhoog. Er verschijnen kleine lichtpuntjes in het zwarte vlak. Ze worden groter, veranderen in bubbels. En dan 'bloeb', een grote luchtbel. De toren bruist.

Er volgt een serie grote en kleine luchtballen die in verschillende snelheden vanaf het duin opborrelen tot in het puntje van de toren. De 'schiere monnik' die de windrichting aanwijst, moet ze voelen kriebelen onder zijn voeten. Het publiek applaudiseert. Kunstmanifestatie Hi-Lo is met deze projectie van Femke Schaap officieel van start gegaan.

Althans, de aanloop naar deze beeldende kunstmanifestatie. Op dit eerste Baken zijn tot 1 juli 2023 een serie projecties te zien. Zes kunstenaars (naast Schaap zijn dat Jacco Olivier, Jan van Nuenen, Gilleam Trapenberg, Daphne Glasmacher en Jos Agasi) volgen elkaar op. De komende twee maanden is Schaap de gene die haar werk ZEEE laat zien, met als onderwerp de toestanden van water. Op een maquette in de toren toont ze haar plannen. Het water krijgt mogelijk nog kleur, bestaand uit stukjes plastic en daarmee een waarschuwing. Bovendien heeft Schaap nog beelden van de branding, die ze tegen de toren kan laten opstuwten.

Schiermonnikoog is het eerste Baken in een keten van Bakens langs de waddenkust, van Noord-Holland tot Groningen. Exposities en gebeurtenissen gedurende de zomermaanden (mei tot en met september 2023), waarvoor Stichting Hi-Lo het initiatief neemt en de artistieke verantwoordelijkheid draagt, maar niet zonder anderen. „We komen voort uit Into The Great Wide Open op Vlieland”, aldus Sacha Bronwasser, een van de curatoren. „We hebben een link met Oerol en nu ook met Arcadia.” Volgende zomer wordt samengewerkt met diverse lokale culturele instellingen en ondernemin-

Beeldende kunstmanifestatie Hi-Lo ging van start met projectie ZEEE van Femke Schaap op Zuidertoren Schiermonnikoog. FOTO'S LC/GITTE BRUGMAN

gen, die door Hi-Lo beter zichtbaar worden en andersom.

Hi-Lo gaat meer Bakens realiseren. Zo noemt de organisatie de grote kunstwerken zonder echt grote

fysieke aanwezigheid. „We hebben bijvoorbeeld schrijvers en componisten gevraagd voor een geluidskunstwerk, dat uitsluitend tijdens het rijden met de auto of bus over de

Afsluitdijk te beluisteren valt via een gps-bestuurde app”, vertelt Bronwasser. „Baken Afsluitdijk is geïnspireerd op het historische werk de Engelenzender van Moniek Toebosch.”

Baken Marrum wordt een installatie aan de binnenkant van de uitkijktoren van Het Lage Noorden. Bezoekers die de trappen bestijgen, kunnen deze ervaren. „We hebben ambities voor een Baken Noord-Oost Groningen in een tot sloop bestemd pand, en er zijn plannen voor de tijdelijke plaatsing van het historische kunstwerk *Het Wiel* van Gerrit van Bakel als Baken Nieuwe Statenzijl”, vult Bronwasser aan.

Maar eerst is er Baken Schiermonnikoog. De intentie van Hi-Lo is voor alle Bakens samen te werken met lokale culturele initiatieven. Hier op het eiland is dat de Stichting Behoud Zuidertoren, die in 2018 de toren van KPN overnam om er voortaan culturele evenementen te organiseren. Ger van Langen zei meteen ja tegen het idee, zo vertelde hij vrijdagavond laat. „We willen dat de Zuidertoren een centrum vormt voor Schier, natuur en cultuur. Dit past daar naadloos in.”

Gedeputeerde Klaas Fokkinga sloot daarop aan. „Ik heb het dossier erfgoed in portefeuille, te verdelen in vloeibaar (feesten en rituelen) en gestold (gebouwen) erfgoed.” Hij preekt de educatieve component die aan dit project ZEEE (ja, met drie e's) is gekoppeld. „Een toekomstbestendige *mienskip* moet regelmatig de bakens verzetten. Ik hoop dat de vuurtoren nog lang een rol mag spelen in dat verzet.”

De projecties op de Zuidertoren duren tot 1 juli 2023. Elke avond aan het begin van de nautische schemering begint de projectie van een half uur. Remko Smids (*Decemberlicht*) uit Leeuwarden is verantwoordelijk voor de techniek. „Die kan ik van afstand besturen”, legt hij uit. Al is hij uiteraard op het eiland om de laatste puntjes op de i te zetten.

Andere activiteiten verschillen per Baken van tijdsduur. De eerste editie Hi-Lo heeft de naam *Het Grotere Noorden* meegekregen en draait om het begrip geestverruiming. Bronwasser: „Berichtgeving rond het waddengebied is vaak zorgelijk. Maar effect van dat landschap is onmiskenbaar voor iedereen die er komt; er is letterlijk en figuurlijk ruimte. Het geestverruimend vermogen van het Noorden is daarom gekozen als thema.”

Voordat de eerste bubbels omhoog schieten langs de witte vuurtoren, draagt dichter en schrijver Joost Oomen voor uit zijn bundel *Visjes – een avontuur op Salina*. Hij vertelt hoe hij een vergunning van de burgemeester krijgt om vissen te vangen met poëzie, die hij in zijn dichtregels waarschuwt opdat ze er zelf voor kunnen kiezen om aan de haak geslagen te worden of niet. Het publiek laat zich meeslepen door zijn performance, maar komt toch vooral voor de beelden van Schaap.

Als de laatste kurken zijn geknald en hapjes uitgedeeld kijken ze in alle stilte naar de bubbels die de toren oprollen. 'Bloeb'. Daar gaat die dikke luchtbel nog een keer. Tot het blauw van de hemel te donker wordt, en de witte belletjes te fel. Dan is het nacht. En stil. Alleen het pulserende licht van de rode vuurtoren laat zich nog gelden over het wad. Ook nadat de laatste gasten met de watertaxi naar de vaste wal zijn gebracht.

Schiermonnikoog - Zuidertoren: projectie ZEEE e.a., t/m 1 juli 2023, elke avond een half uur vanaf de nautische schemering, www.hi-lo-art.com